

Sygn. akt I ACa 609/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 stycznia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Piotr Wójtowicz
Sędziowie :	SA Roman Sugier (spr.) SO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska
Protokolant :	Magdalena Bezak

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2015 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa I. W.

przeciwko (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w T.

o uchylenie uchwały organów spółdzielni

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 24 lutego 2014 r., sygn. akt I C 533/13,

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 609/14

UZASADNIENIE

Powódka I. W. w pozwie skierowanym przeciwko (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w T. wnosila o uchylenie uchwały Walnego Zgromadzenia pozwanej z dnia 6 czerwca 2013r. nr (...) utrzymującej w mocy uchwałę Rady Nadzorczej pozwanej z dnia 31 maja 2012r. nr (...) w sprawie wygaśnięcia przysługującego powódce spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu położonego w T. przy ul. (...).

Uzasadniając żądanie powódka podała, że kwestionowana uchwała została podjęta na skutek zalegania przez nią z uiszczaniem opłat za lokal.

Powódka wniosła o przeprowadzenie dowodu z zeznań jej męża M. W., statutu pozwanej oraz jej zeznań w charakterze strony na okoliczność braku winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa skutkującego powstaniem zaległości płatniczych, a co za tym idzie podstaw do podjęcia uchwały o wygaśnięciu jej praw do lokalu.

Powódka podała, że od dłuższego czasu nie może znaleźć zatrudnienia i pozostaje na utrzymaniu męża. Mąż powódki od 2006 roku zaliczony jest do osób niepełnosprawnych w związku ze schorzeniami kardiologicznymi.

W 2012r. mąż powódki doznał udaru mózgu. Podstawą utrzymania rodziny powódki jest emerytura jej męża w kwocie 722,54 złotych miesięcznie.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów oraz o przeprowadzenie dowodów z dokumentów dołączonych do odpowiedzi na pozew.

Zarzuciła, że zaległości w opłatach za korzystanie z lokalu przez powódkę i jej męża datują się od 1994r. i obecnie wynoszą ponad 40.000 złotych.

Pozwana uzyskała szereg tytułów wykonawczych dotyczących należności z tytułu zaległych opłat, ale egzekucja w przeważającej części okazała się bezskuteczna, a wcześniejsze zobowiązania powódki dotyczące spłaty zadłużenia nie zostały dotrzymane.

Wyrokiem z dnia 24 lutego 2014r. Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz pozwanej 197 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Orzeczenie Sądu pierwszej instancji zostało oparte na ustaleniu, że zadłużenie powódki z tytułu opłat na rzecz pozwanej przekracza sześć miesięcy, a mąż powódki jest niepełnosprawny od 2006 roku. Okoliczności te były bezsporne.

W ocenie Sądu z twierdzeń pozwu wynika, że powódka jest w zwłoce z uiszczaniem opłat za okres ponad sześciu miesięcy. Spełniona została więc przesłanka wygaśnięcia praw do lokalu o jakiej mowa w przepisie art. 11 ust 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych.

Przyczyny, które spowodowały powstanie zaległości płatniczych, w ocenie Sądu Okręgowego, nie są przesłanką ustawową kwestionowania uchwały.

Uchwała nie jest sprzeczna ze wspomnianym przepisem, statutem pozwanej, dobrymi obyczajami ani też nie ma na celu pokrzywdzenia powódki.

Zwolnienie powódki od obowiązku uiszczania opłat skutkowałoby przerzuceniem tego obowiązku na innych spółdzielców.

Wyrok został zaskarżony w całości przez powódkę.

Skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów procesowych mające wpływ na wynik sprawy, a to:

- art. 258 w związku z art. 233 kpc poprzez bezzasadne zaniechanie przeprowadzenia dowodu z zeznań świadka M. W.,
- art. 233 § 1 kpc poprzez niedokonanie wszechstronnej oceny zebranego materiału i bezzasadne ustalenie, że powódka popadła w zwłokę w uiszczaniu opłat, która mogła być podstawą podjęcia kwestionowanych uchwał,
- art. 244 § 1 kpc poprzez zamknięcie rozprawy i wydanie rozstrzygnięcia mimo braku ustaleń co do wielkości zadłużenia oraz przyczyn takiego stanu rzeczy,

- art. 138 w związku z art. 233 kpc poprzez przyjęcie, że powódce doręczono wezwanie na rozprawę mimo, że odebrał je jej mąż, który nie przekazał go skarżącej,
- art. 299 kpc poprzez bezzasadne pominięcie dowodu z zeznań powódki i przyjęcie za miarodajne twierdzeń pozwanej.

Powódka zarzuciła też błąd w ustaleniach faktycznych co do przypisania jej zawinienia w powstaniu zaległości w opłatach oraz co do wysokości tych zaległości.

W apelacji podniesiono nadto zarzut naruszenia przepisu art. 11 ust. 1¹ pkt 2 w związku z ust. 13 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o spółdzielniach mieszkaniowych poprzez bezzasadne przyjęcie, że skarżąca pozostaje w zwłoce z uiszczaniem opłat.

Powódka wносиła o przeprowadzenie w toku postępowania apelacyjnego dowodu z pisma jakie skierowała do pozwanej w dniu 16 marca 2011r. na okoliczność nadpłaty z tytułu opłat za zużycie wody oraz roszczenia o zwrot należności z tego tytułu, co pozwoliłoby na ustalenie rzeczywistej wielkości zadłużenia.

Powołując się na powyższe skarżąca wносиła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa oraz o zasądzenie od pozwanej na jej rzecz zwrotu kosztów procesu.

Pozwana wносиła o oddalenie apelacji i zasądzenie od powódki na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny w Katowicach zważył co następuje:

Apelacja powódki jest zasadna mimo, że nie wszystkie zarzuty w niej podniesione zasługują na uwzględnienie.

Nie jest zasadny zarzut zmierzający do wykazania, że powódka nieprawidłowo została wezwana na rozprawę po której zapadł kwestionowany wyrok.

Z akt sprawy wynika, że powódka została wezwana do osobistego stawiennictwa w celu przesłuchania pod rygorem pominięcia tego dowodu.

Wezwanie zostało odebrane przez męża powódki. Jest to zastępcze doręczenie o jakim mowa w przepisie art. 138 § 1 kpc.

Twierdzenia powódki jakoby mąż, ze względu na zły stan zdrowia, nie przekazał skarżącej wezwania należy uznać za niewykazane i niewiarygodne. Zwłaszcza jeśli wziąć pod uwagę, że powódka wniosowała dowód z zeznań męża jako istotny dla rozstrzygnięcia, a z akt sprawy wynika, że reprezentował on skarżącą w rozmowach z pozwaną.

Należy nadto zauważyć, że Sąd Okręgowy nie dlatego pominął dowód z zeznań powódki, że bez usprawiedliwienia nie stawiała się ona w sądzie w celu przesłuchania lecz dlatego, że uznał, iż przeprowadzenie tego dowodu w sprawie było zbędne, gdyż wszystkie istotne okoliczności były bezsporne.

Tak nie było. Istota sporu między stronami sprowadzała się do rozstrzygnięcia czy powódka pozostaje w zwłoce z opłatami czy jedynie zalega z ich uiszczaniem.

Zasadnie skarżąca podnosi, że ustawową przesłanką uchwały o wygaśnięciu praw do lokalu, o jakiej mowa w przepisie art. 11 ust. 1¹ pkt 2 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, jest zwłoka w dokonywaniu płatności. Pojęciem „zwłoki” posługuje się także statut pozwanej, w którego § 23¹ ust. 2 pkt 2) stwierdzono, że Spółdzielnia może podjąć uchwałę o wygaśnięciu spółdzielczego prawa do lokalu jeśli: „członek jest w zwłoce z uiszczaniem opłat, o których mowa w § 45 statutu za 6 miesięcy”. Pojęcie „zwłoki” zdefiniowano w przepisie art. 476 kc. Jest to tzw. kwalifikowane opóźnienie. W przepisie tym zastrzeżono, że zwłoka nie ma miejsca, gdy opóźnienie wynika z okoliczności za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności. O takim rozumieniu pojęcia zwłoki świadczy też przepis art. 11 ust. 1³ ustawy o spółdzielniach

mieszkaniowych nakazujący do uchwały o wygaśnięciu spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego odpowiednie stosowanie przepisów ustawy Prawo spółdzielcze o wykluczeniu członka ze spółdzielni.

Prawo spółdzielcze pozwala na wykluczenie danej osoby z grona członków, kiedy jej wina umyślna lub rażąco niedbalstwo skutkują dalszą niemożnością pozostawania w spółdzielni (art. 24 § 1 i 2).

Mając powyższe na względzie za błędny należy uznać pogląd Sądu Okręgowego, wyrażony w motywach zaskarżonego wyroku, że nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia przyczyny ze względu na które doszło do zaległości płatniczych powódki.

Rozstrzygnięcie istoty sporu wymagało przeprowadzenie wskazanych dowodów dla ustalenia czy zachodzą podstawy do przypisania powódce zwłoki w uiszczaniu opłat. Skarżąca utrzymuje, że tak nie jest. Sąd Okręgowy nie poczynił w tym zakresie żadnych ustaleń utożsamiając „zwłokę” w rozumieniu powołanych przepisów z pojęciem „opóźnienia” w płatności.

Mankamentu tego nie mogło usunąć przeprowadzenie w postępowaniu apelacyjnym wnioskowanego dowodu z dokumentu. Wniosek w tym zakresie, ze względu na datę dokumentu był spóźniony (art. 381 § 1 kpc). Nie ma to jednak istotnego znaczenia, gdyż rozstrzygnięcie sporu wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości a nie tylko dowodów na okoliczność zadłużenia. Dopiero wówczas znajdą podstawy do ustalenia czy powódka zasadnie utrzymuje, że zachodzą określone w przepisie art. 42 § 3 Prawa spółdzielczego przesłanki do uchylenia zaskarżonej uchwały lub do oddalenia powództwa w przypadku zwłoki w opłatach za okres ponad sześciu miesięcy.

Sprostowania wymaga oczywista omyłka w części ważącej uzasadnienia wyroku rozpoczynającej się od stwierdzenia, że „powództwo jest zasadne”.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 4 kpc orzekł jak w sentencji.